

טיב הקהילה

ב"ד

היום הקדוש
י' תשרי תשפ"ה
 זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הרה"ג	5:36
מוצ"ש	6:48
ר"ת	7:27

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוק"ש א'	8:48	סו"ת א'	10:00
סוק"ש ב'	9:30	סו"ת ב'	10:28

ליחן מס':
751
 | המניח לפי ששוק קי"ו |

יו"ל ע"י קהילת שבת בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

וחיה. ולא עוד, אלא שמי ששב בתשובה שלימה אין מזכירים לו את מעשיו הקודמים וכמו שכתב הרמב"ם (תשובה א' ג'): התשובה מכפרת על כל העבירות אפילו רשע כל ימיו ועשה תשובה באחרונה אין מזכירין לו שום דבר מרשעו וכו'. הנה שנותן הש"ת הזדמנות לכל אדם לשוב בתשובה על מעשיו הרעים ולהיות 'בריאה

לפני ה' תטהרו

"כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם וגי' לפני ה' תטהרו" (ויקרא טו, ל) ...

כתב בסה"ק דברי חיים (ליה"כ דה בפקוק וספ בטה"ד) וז"ל: "אנו רואים בחוש, שלכל איש מישראל בא ההתעוררות התשובה ביום הכיפורים מעומקא דליבא, זולת הפוקרים אשר לא מבני ישראל המה" עכ"ל.

דברי קדשו רמוזים בלשון הרמב"ם ז"ל (פ"ב מהל תשובה ה"ז): "יום הכיפורים הוא זמן תשובה לכל ליחיד ולרבים והוא קץ מחילה וסליחה לישראל וכו' עכ"ל. כלומר, כל איש יהודי אם הוא רק מזרע מישראל, מעיד בנו הצמחנער רב זיע"א, ש"אנו רואים בחוש", שכולם מתעוררים לתשובה מעומקא דליבא. בהיות יום זה יצירה מיוחדת (הוא"ד פ"א), מעין יצירת אור דלעתיד לבוא (הולעת יעקב הביאו השלק יוסא תורה אור-ה) שאין בו אכילה ושתייה דומים כמלאכים ובו שבה כל נשמה מישראל להתקרב ליוצרה, כמו שלעתיד לבוא יהווה כולם בתשובה. והוא "זמן תשובה לכל, וקץ מחילה וסליחה לישראל".

והרי אמיתת אמונה זו זועקת ובוטלת וניכרת בחוש בכל מקום כידוע שכל הכבישים בארץ הקודש כולם מושבתים רשתות השידור כולם סגורים וגי' עולים (יום יחיד בשנה). ולמעלה מתשעים וחמשה אחוזים בארץ ישראל שמחזיקים את יום הכיפורים בנתיב או בתענית (וי), והכל מתעוררים בתשובה ובבקשת סליחה ומחילה בין אדם לחבירו ובין אדם למקום. – וכמו שקובע הדברי חיים מסמרות שאם לא התעורר לתשובה ביום הכיפורים הרי הוא "מהפוקרים אשר לא מבני ישראל המה" רחמנא לישזבן.

הנה אצל רבים נשחררה נטייה להתייחס לימים אלו בכלל וליום נעלה וק' דוש זה בפרט, כאל ימי אימה. כי באלו הימים דנים את האדם ובהם תלויים ועומדים כל מאורעותיו משך השנה הבאה, וכמו שאנו אומרים בתפילת אלו הימים 'בראש השנה יכתובו, וביום צום כיפור יחתמוך וכו', הרי המשפט לאלקים הוא, והוא יודע כל תעלומות אין דבר נעלם ממנו, ועל הכל מביא הוא את האדם למשפט.

ימי דין ורחמים

אכן ראוים אלו הימים לשמם 'ימי דין', אמנם בד בבד יש לדעת כי הם גם כן 'ימי רחמים', ימים שאפילו היחיד ששב מקבלים את תשובתו, וזה מחייבנו לשלב שתי המצבים יחד ולהתייחס אליהם בבחינת 'גילו ברעד' – במקום גילה שם תהא רעדה (ובס"ת ג' א) אבל ההתייחסות אליהם רק כאל דבר הגורם חיל ורעדה, עלולה לגרום להתרחקות מן המטרה בימים נעלים אלה.

ובפרט היום הקדוש הזה, שבו ביום אמר הקב"ה למשה 'סלחתי כדברך' (במ"ד ד"ג) ועליו אמרה תורה ויקרא ט"ז ל' כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו, מן הראוי לעורר בו השמחה, וכי דבר של מה בכך הוא? האם יכולים אנו לתאר לעצמנו גדל הזכיה בכך שהקב"ה מוחל עוונותינו? הרי אף במלך בשר דם לא נמצא דוגמתו! כי בנוגע שבעולת אדם החוטא נעויר על חוקי המלוכה, הרי הוא מובא למשפט, שם דנים אותו לפי חומרת העוון, ופוסקים לו את עונשו, וגם אם יעמוד הנידון ויבכה על נפשו שלא ידע שאסור לעשות כך, ויתודה בכל לבו שהוא מתחרט מאוד על מה שעשה, ומבטיח שיותר לא יעשה כן לעולם כל זה לא יועיל לו לפטור מן העונש. אפשר ויבהירו לו, כי אמנם נאה מצדו שהוא מתחרט, וטוב יעשה אם לא יחזור שוב על העבירה, כי אז יחסך מעצמו עונש נוסף בעתיד, אבל בנוגע לעכשיו – עליו לדעת את עונשו עד תום ועל עצם העובדה שלא ידע ראי הוא לעונש, כי כאודה הגון בממלכה עליו להיות עד למשמעת חוקים.

אך הקב"ה מלך מלכי המלכים – אינו כן, וכמו שמתאר ישעיה הנביא (נ"ה ח'): כי לא מחשבתי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי נאם ה'. אלא אדרבה, הוא מחכה ומצפה לתשובת רשעים ואינו חפץ להענישם כדברי הנביא ויקרא ל' א': הי אני נאום ה' אלקים אם אחפון במות הרשע כי אם בשוין רשע מדרכו

חדשה ללא שום קשר לעברו! וכל זאת על אף שלא נהוג בכל קצווי תבל, מכל מקום יכולים אנו להעלות הדברים על השכל, כי עדיין מתיישבים הדברים על הדעת כי מלך חסד הוא וברצונו למחול על כבודו. אך הקב"ה אינו מסתפק בכך, אלא עוד גילו לנו חז"ל ואמרו (יומא פ"ג ב') כי אינו דומה השב מיראה להשב מאהבה, שהשב מיראה זדונות נחפכים לו לשגנות, אבל השב מאהבה – זדונות נחפכים לו לזכויות והדברים מופלאים, ניחא מה שאין הוא מעניש אותנו על מעשיו הרעים מפני גדל רחמיו, אבל להפוך את העוונות לזכויות? וכי שכר מגיע לו על חטאיו? הרי זה חסד עצום בלתי מובן כלל! ואעפ"כ זוכים אנו לכל זאת מגדל חסדיו.

לא היו ימים טובים לישראל ביום הכיפורים

המתבונן באלו הדברים יתעורר מעצמו לשמחה עצומה, על גדל המתנה שבה אנו זוכים ביום זה, ואכן הגדירו חכמינו ז"ל את יום זה כיום שמהה שמעט לא שייך דוגמתה, בארמון (תענית כ"ג ב') לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכיפורים ומזכה בגמרא (שם ל' א) שגדל השמחה ביום הכיפורים הוא מפני מחילת העוון, (כי שאלת תני על ענין השמחה בחמשה עשר באב הוא בזה הלשון: בשלמא יום הכיפורים משום דאת ביה סליחה ומחילה ריי שוביני חכמינו ז"ל שווי ענין השמחה ביום הכיפורים) ומחמת גדל השמחה בו הוא בגד יום מובחר בשנה.

ומשום כך יש לגשת אל עבודת יום זה מתוך אהבה ושמחה, ולהודות להש"ת על שזיכה אותנו ביום בו אנו עומדים להיטהר מכל זוחמת נפשנו, ומתוך הכרה זו יתאמן באלו הימים לשוב בתשובה מאהבה, ויזכה לעבוד בהם את הש"ת כדבעי. אבל אם האדם ניגש ליום זה רק מתוך יראת העונש, אזי הוא עומד ומצפה אימתו יעברו ימים אלו, ומחמת גדל הפחד אין עבודתו בו מתוך כיוסופין אל בוראו.

מצות אכילה על שמחת מחילת העוונות

ומלשון הרבנו יונה משמע כי מצוות אכילה בתשיעי הוא אכן משום עצם השמחה על מחילת העוון, וכמו שכתב בשערי תשובה (שער רביעי) וז"ל: אמרו רבותינו ז"ל (ר"ה ט"ג א) כל הקובע סעודה בערב יום הכיפורים כאילו נצטוו להתענות תשיעי ועשירי והתענה בהם כי הראה שמחתו בהגיע זמן כפרתו, ותהיה לו לעדה על דאגתו לאשמחתו ועונותיו לעונותיו, עד כאן לשון קדשו. כלומר, הסעודה שאדם סועד בערב יום הקדוש, הוא על שמחתו שהקב"ה עומד לטהרו מחלאת חטאיו, ומגלה בזה כי משתוקק הוא ומצפה ליום המי' חרת כדי שיחכפרו עוונותיו.

וכשאדם אכן מאמין שבו ביום נמחלים לו כל עוונותיו, ונעשה נקי מכל חטא יהיה מלא שמחה, וכל רגע מיום קדוש זה יהיה יקר בעיניו יותר מכל הון.

ביום הכיפורים על האדם לעורר עצמו באהבה ה', ולהתמלא בשמחה פנימית, ולהודות להש"ת על שבעבדה קלה' כו' בדמות תענית יום אחד, אנו זוכים למחילת העוונות, ולא רק עונות קלים אלא אפילו עונות קשים שתולים בעשרת ימי תשובה ועתה הם מתכפרים ביום הכיפורים.

צריך לזכור, שבעקבות אלו העניינים אנו זוכים להתקרב להש"ת. שהרי כל מה שאנו רחוקים מהש"ת הוא על ידי החטאים. וכמו שנאמר (ישעי' נ"ג ב'): כי עוונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם, ולכן יש איזה ניתוק בין החוטא לאלקיו. אבל בזכות מחילת העוונות חוזר הוא להתקרב להש"ת. יעזור הש"ת שנוכה להתרוד לפניו, ולהיעשות ממש כבריה חדשה, ונוכה לגמר חתימה טובה ולשגת גאולה וישועה, אמן.

טיב המערכת

ימי שבעה ליונה במעי הדגה
 בתפילת מנחה של יום הכיפורים אנו מפטירים בספר יונה, ומספרים את כל הסיפור עם יונה הנביא שהיה נוסע בספינה עם עובדי אלילים וכשהבחינו שהאניה על סף שבידה התחילו לפשפש במעשיהם והשליכו את אליליהם לים, וכאשר נדע להם שהסערה באה בעטיו של איש אחד – יונה, שאלוהו: 'מה מלאכתך – שמה חטאת במלאכתך או באומנותך?' 'אמאין תבוא' – מאיזו ארץ אתה? אולי אתה מארץ רעה שאנשיה התחייבו עונש מהאלוקים, זאי מה עם אתה – אולי אתה משתייך לעם שחוטא לד' ולכן הוא מעניש אותנו יחד אתך? תשובתו של יונה היתה 'עבדי אנוכי, ואת ד' אלוקי השמים אני ירא, אשר עשה את הים ואת היבשה, ואז פחד גדול נפל עליהם זייראו האנשים יראה גדולה.

חז"ל כבר לימדנו שהסיבה שקוראים את ספר יונה ביום כיפור היא משום שהספר הזה עוסק בתשובה, יונה הנביא שב ומבצע את שליחותו והולך לגינה, גם אנשי גינה שהיו רעים וחטאים עשו תשובה, והקב"ה קיבל את תשובתם אבל אנחנו לומדים עוד דבר חשוב: אנשי האניה שהיו כולם עובדי כוכבים, וכאשר ראו שהם נמצאים בצרה התחילו לפשפש במעשיהם, כי הבינו שאין יסורים בלא חטא, וכאשר נדע להם שהסיבה היא יונה, ניסו שוב לברר באיזה חטא הוא חטא שביגלו הקב"ה רוצה להעניש אותנו ואת כל נוסעי הספינה עמו יחד.

אוי כמה אנחנו רוצים ומתפללים שהשנה הבעל"ט תהיה טובה יותר, שנתבשר כבר בשורות יותר טובות, שיבוא כבר משיח צדקנו ויגאלנו, ואיננו מבינים מדוע אחרו פעמי מרכבותינו, אבל אנחנו יודעים בוודאות שהקב"ה לא עושה טעויות, ולכל דבר שקורה יש סיבה וחשבון, ואם אנחנו רוצים לשנות את המצב – עכשיו זהו הזמן, עכשיו עלינו לפשפש במעשינו ולחקור את דרכינו, ובעיקר לחקור את עצמנו, ואולי יחוס עם עני ואביון, אולי ירחם וכשנאמר 'מפטיר יונה' נראה ונזכור מה כוחה של תשובה אמיתית, כי שבו מדרכם הרעה, המבטלת כל הגירות. (ל"פ טיב המעשים-ימים נוראים)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב הודעות

עדכוני שיחות: 100024-0534

י"ד הועדה הרוחנית ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשיין

הלכות וידוי

לאמרם (ש"ע שם ס"ג וס"ב וש"ע"כ שם).

י. בשעת אמירת הוידוי כשמוכיר החטא יכה באגרוף על החזה או על הלב כלומר אתה גרמת לי שאחטא (ס"ב שם סק"א).

יא. באמירת על חטאי יכה על הלב כשאומר 'שחטאנו, ובעל חטאים יכה כשאומר 'שאנו חייבים' (סק"ה לה"י).

יב. אין צריך לפרט החטא אלא כשיאמר סתם חטאתי יצא ידי מצות וידוי, וס"ט כשמתודה בלחש נכון לפרט החטא, בין שהוא חטא מפורסם ובין שאינו מפורסם, בין חטא שבין אדם למקום ובין חטא שבין אדם לחברו, אבל כשמתפלל בקול רם וכן ש"ץ כשחזור התפילה אסור לפרט החטא אם החטא אינו מפורסם, ואם הוא מפורסם הרבים רשאי לפרט, ודעת הגר"א דחטא שבין אדם למקום אפילו הוא מפורסם אסור לאמרו בקול רם, ורק חטא שבין אדם לחברו רשאי לפרטו אם הוא מפורסם, ויש מתירין בבין אדם לחברו אפילו באין מפורסם. ומה שאומרים על חטא בסדר א"ב לא מקרי פורט, דהואיל והכל אומרים בשוה אין זה אלא כנוסח התפילה. (ש"ע סי' תר"ז וס"ב וש"ע"כ שם).

יג. לפי שהחוטא פוגם בכ"ב אותיות התורה תקנו הוידוי על פי א"ב שיפרש כל אדם חטאיו בין האותיות כגון באשמנו יאמר אכלתי דבר איסור וכן בכלום (הרי"א קמ"ג ס"א).

יד. אין לדבר בשעת הוידוי, ואפילו באמירת על חטא ומ"מ אם הוא שומע קדיש או קדושה צריך להפסיק אפילו באמצע אשמנו (ס"ב שם סק"א). דהיינו, אם לא אמר עדיין פסוק יהיו לדצון דינו כמו באמצע הפרק ועונה אמן ואם שמיה רבא וכן אמן של דאמין בעלמא.

יז. שמוע קדושה עונה קדוש וברוך כבוד, ואמן של המלך הקדוש ושומע תפילה, וכן תיבות 'מודים אנחנו לך', ואם כבר אמר יהיו לדצון לפני הוידוי עונה ג"כ ימלוך בקדושה, וכן כל שאר אמנים ובקדושת מוסף עונה גם פסוק שמע ישראל, ואם אמר גם יהיו לדצון השני, ה"ז יכול לענות הכל, אפילו אם עדיין לא עקר רגליו (סי' קכ"ב ס"א וס"ב שם).

טו. שכח לומר וידוי בתפילה מנחה של ערב יום הכיפורים וזכר אחר אכילתו, יאמר הוידוי סמוך לחשכה (הג"ש פ"ד ס"ה).

טז. שכח לומר וידוי בתפילת יום הכיפורים אינו צריך לחזור על התפילה, ובדיעבד יכול להתודות לו אם אינו סמוך לתפילה (שם).

יז. מי ששכח ביום הכיפורים איזה דבר בתוך התפילה שצריך לחזור התפילה, אין צריך לחזור גם הוידוי, שאין הוידוי בטל מחמת טעות התפילה (שב"ח סי' ע"ג).

יח. עוונות שהתודו עליהם ביום הכיפורים שעבר ולא שיינה עליהם, ובגמרא אמרין דהרי זה משובח שנאמר וחטאתי נגדי תמיד, ואפילו עבירות שבין אדם לחברו כמו גנב וגזל וכדומה, אע"פ שמחלו לו הושיב הגזילה, ה"ז מתודו ביום הכיפורים לעולם דל"מ יש בו גם חטא בין אדם למקום אבל אם הקניט חברו בדברים או עני המהפך בחרד, י"ל דה"ל כיון שביקש מחילה מחבירו והתודו ביום הכיפורים אחר, ואפשר שאפילו ביו"כ אחר ג"כ א"צ להתודות, כיון שכבר פייסו (ש"ע שם ס"ד וס"ב וש"ע"כ שם).

טיב הבנין

היה עם פיפיות

ענין ריבוי התפילות ביום הכפורים וסגולת הזמן שיתקבלו לרצון

ואתנפל לפני ה' ארבעים יום וארבעים לילה

תפילה הוא מן הדברים העומדים ברומו של עולם, כך גילו לנו רבותינו ז"ל במסכת ברכות (י"ג), והוא הוא הדבר אשר מקשר בינינו ובין הקב"ה, כדכתב הש"ה (ה' תולדות אדם פתיחה) בלשוננו: "העבודה שבליבנו היא התפילה (תענית ב.) במקום קרבן (מסכת סו"ה, י"ד ח"ב כ.) המקרב והמדבק אותנו בו ויתר".

כך גם כתב בספר הק' 'עונם אלימלך' (פ"שה בראשית), "עבודה היא התפילה, שהיא עיקר עבודה שבלב כמו שאמרו (תענית ב.) 'זלעבדו בכל לבבכם' הרי"א י"א ז"י תפילה, כי הלב מבין ובה יוכל לעלות לדביקות הבורא ולקשר עצמו בו ויתר, דהפילה הוא לשון קשר שמדברים עצמו בבורא ברוך הוא בדביקות גדול".

והנה, יום כפור, מלבד מה שהוא יום מחילה וסליחה, הוא גם יום של תפילה ותחנונים, אין לך יום אחר בכל ימות השנה שבו מרבים בתפילה מערב עד ערב כביום זה, ולא זו בלבד, אלא שביום זה נוספו תפילות יותר מכל חג ומועד, שהרי ביום רגיל מתפללים שלש תפילות, שחרית מנחה מעריב, ובימי חג ומועד מוסיפים את תפילת מוסף שהיא תפילה רביעית, ואילו ביום הכיפורים מוסיפים עוד תפילה חמישית, תפילה נעילה שמתפללים אותה רק אחת בשנה, יום הכיפורים.

ומאחר ששני עניינים אלו של מחילה ותפילה תלויים זה בזה, לכן התקינו האי יומא לתפילות ותחנונים, בכדי לפעול אצל הקב"ה מחילה וסליחה וכפרה, וכדרך שהתנהג משה רבינו לאחר שחטאו ישראל בעגל, הוא התפלל לפני הקב"ה ארבעים יום רצופים יום ולילה לא ישובתו, כפי שהעיד משה רבינו על עצמו הרי"א פ"ק ט"ז, "ואתנפל לפני ה' כראשונה ארבעים יום וארבעים לילה", ורק ביום הארבעים, שהוא יום הכיפורים, התרצה אליו הקב"ה וקבל את תפילה, ובאותה שעה אף אמר לו 'סלחת', מאז והילך הוקבע יום זה ליום מחילה וסליחה וליום של תפילות ותחנונים בכדי לכפר על נפשוננו.

יותר מזה אמרו, שכל מה שקבעו את יום הכיפורים ליום שבתון וביטול מלאכה, הוא רק בכדי שיוכלו להתעמק בתפילה ובקשת מחילה בלא מפריעים, והיסח הדעת, כפי שכתוב בספר החינוך (מצוה ש"ח), "מצות שבת, מלאכה ביום הכיפורים... כדי שלא נהיה טרודים בשום דבר ונשים כל מחשבתנו וכל כוונתנו לבקש מחילה וסליחה מאת אדון הכל ביום זה, שהוא נכון לסליחת העוונות מיום שנברא העולם", עד כאן לשוננו, ומתבאר מתוך דבריו שכל ענין שבתות מלאכה הוא בכדי שנהיה פנויים להתכנס בבתי כנסיות ובתי מדרשות לעמוד ולהקיף על נפשוננו בתפילה ותחנונים שנוכח למחילה סליחה וכפרה.

והבט נא וראה מה שכתב המאירי בחיבור התשובה שלו (מס' נפש מאמר שני פרק י"ג), שם מבאר את ענין תפילה נעילה שהוסיפו ביום הכיפורים, ובתוך הדברים מתבאר נחיצות התפילה ביום זה וכה כתב שם: "הוסיפו תפילה אחרת... סמוך לשקיעת החמה כדי להוסיף בתפילה ובתחנונים ותפילה זו נקראת נעילה, מפני שאין מתפללין אותה אלא סמוך לשקיעת החמה כלומר נעללו שערי שמים היום היום ועדיין תפילה בפנינו, ובמצאו חמש תפילות וכן הכיפורים מה שאין בו בשאר הימים שישאל הימים יום שיש בו מוסף אין בו נעילה... והנה כן מצד שהוא יום מיוחד אל תכלית התשובה כמו שקדם... בו לתפילות מתמידות ולכוונות יתרות מועילה לכוונה...".

פנה אל הפלג הערער ולא בזה את הפלגתם

ואם כי בכל הדורות היו בני ישראל צריכים להגיע לידי תפילה בכדי לעורר רחמים ולבקש מחילה סליחה וכפרה, ואפילו בזמן שבת המקדש היה קיים והסתר הגדול היה עורך את סדו העבודה בירושלים לא היה זה במקום תפילה, אולם בדרות הללו שאין לנו לא כוח בעבודתו ולא הבהיל על כוונתו, על אחת כמה וכמה שאנו צריכים להגיע לידי כוח התפילה, כפי שפרט לאחר שאנו יודעים את שפלות מצבינו ונמיכות קומתנו, לא נוותר לנו עוד דבר מלבד כח התפילה.

והוא שאמר דוד המלך ע"ה בתהלה (ק"ב ח') "פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם, כתב זאת לדוד אחרון ועם נברא יהלל י-ה", ובאור הכוונה ז"ל את עומק כוונתו (מדרש תהלים סוטר ק"ב): "אמר רבי יצחק כלפי דורות אמרו, שאין להם לא נביא ולא כהן ולא בית המקדש שיכפר עליהם, אלא עוד תפילה אחת שנשתתיר להם שהם מתפללין בראש השנה ויום הכיפורים ולא תבזה אותם מהם. הוי, ולא בזה את תפלתם".

ממשיך המדרש ואומר, "הכתב זאת לדוד אחרון ועם נברא... אלו הדורות שהן כמתים במעשיהם ובאין ומתפללין לפניך בראש השנה וביום הכיפורים ואתה בורא אותן בריה חדשה". נמצא לפי דברי המדרש, שבזמן הזה לא נוותר לנו שום תקוה ביום הכיפורים מלבד כח התפילה, שבוטח זה הקב"ה אינו בזה אותו בורא אתנו כברייה חדשה ללא שום חטא ופגם.

למד פירוש התפילה שלא יהיה כעוף המצפצף

אכן כל משכיל בדת מבין לבד, שכל המעלות הללו של תפילה הם רק כאשר הוא מתבונן בפירוש המלות שמוציא מפיו, ולא כמו אלו שאומרים את התפילות מתוך הסידור כמעשה קוף בעלמא ולבסבל עינם, ואם בכל ימות השנה צריך להבין את משמעות התפילות על אחת כמה וכמה בימים האלו שנוספו לנו הרבה תפילות ופיוטים שאין רגילים לאמרם במשך השנה ואינם שגורים כל כך בפי הבריות, וצריך כל אחד להתחנן ולהכין עצמו מבעוד מועד שידע אל נכון את פירושי התפילה, כי רחמנא ליבא בעי, ועוב מעט בכונה מרובה שלא בכונה.

לכן ראוי לכל אחד שיעשה לעצמו זמן לפני הימים הנוראים להתבונן היטב בתפילות והפיוטים שאומרים בימים הללו, וכפי שנוסח הלהלכ בספר 'מטה אפרים' (ס'פ"ג ס'פ"ד ט' ט') שכתב בתוך דבריו, "יש ללמוד להבין ולהשכיל פירוש התפילות והפיוטים והסליחות שבימים אלו לידע מאי מוציא מפיו, ומכל שכן אם הוא שליח צבור בימים אלו, שהטל עליו חובה לעשות כן".

כיוצא בזה כתב גם בספר 'כן איש ח' (המלכות שנה ראשונה - פ"שה י"ד), "יזוהר כל אדם לסדר התפילה והסליחות בינו לבין עצמו, מקודם יום הכיפורים כדי שיוכח מה שהוא מוציא מפיו, כי קדוש היום לאלקינו, והכל הולך אחר כוונת מלבי".

דברים נוקבים כתב הגאון רבי שעפתייל זצ"ל בן הש"ה הק' בספרו 'זו"י העמודים' (עמוד העמודים פרק י"א ס"ב), "בחינות אב בית דין וריש מתיבתא בקהלה קדושה פרנקפורט, תיקנתו תיקון גדול לכל בני חברותא קדישא שימצאו אסופות אסופות שילמדו התפילות מראשית השנה עד אחרית השנה, ופיוטים וסליחות בפירוש אמרים פירוש המלות לפחות כדי שלא יצטפצפו כעופות המהרים ומצפצפים, ואז יעלה התפילה לאל גורא עליה".

ואשרי איש שיעשה לדבריו, ויראה ויבין וישכיל, שפירוש התפילות תהיה שגורה בפיו, ומי שאין לו לב להבין מעצמו, ישכור לו רבי אחד שילמדו עמו הסידור והיצירות וסליחות, כדי שידע לכוון התפילה לעלות במסילה לעילת עילה, ומכל שכן החוננים שהמה שלוחי הקהל יצ"ו, שידעו מה יאמרו, ויבינו מה ידברו, וכונתם תהיה על הדברים היוצאים מפהם, ולא על הגנונים כאשר ראתי שערוריה בעוונותיהם הרבים".

מרוחמך המה מרוחמים

יעזור הש"ת שאכן נזכה לעמוד לפניו בתפילה מתוך אימה ויראה, כלשון התפילה הנוראה אותו אומר הבעל תפילה בטרם גשתו לסדר את תפילותו ועבודתו לפני המקום ברוך הוא "גשים מול ארון הקודש באימה לשכך כעס וחמה, ועמך מסכיבים אותם כחומה, ואתה מן השמים תגונח אותם לחמם. עין נושאים לך לשמים לב שופכים נחך כמים, ואתה תשמע מן השמים. שלא ישכלו בלשונם, ולא ינקשו בשינונם, ולא יבושו במשענם, ולא יכלמו במ שאונם, ואל יאמר פיהם דבר שלא כרצונן... כי חנוניך ה' אלקינו המה חנונים ומרוחמך המה מרוחמים".

ובתנא דבי אליהו (רבא פרק א) מפרש אבא אליהו זכור לטוב ענין היום טוב והשמחה הגדולה שביום הכיפורים בזה"ל: "גלמי ראו עיניך ועל ספרך קלם יכתבו" ימים יצרו ולו אחד בהם. – זה יום הכיפורים לישראל, שהוא שמחה גדולה לפני מי שאמר והיה העולם שנתנו באהבה רבה לישראל.

"משלו משל למה הדבר דומה למלך בשד ודם שהיו עבדיו ובני ביתו מוציאים את הזבלים ומשליכים אותם כנגד פתח של מלך, וכשהמלך יוצא רואה הזבלים הוא שמה שמחה גדולה. – לכך נדמה יום הכיפורים שנתנו הקדוש ברוך הוא באהבה רבה ובשמחה. ולא זו בלבד, אלא בשעה שהוא מוחל לעונותיהן של

ישראל אין מתעבז בלבב, אלא שמה שמחה גדולה. ואומר להם להרים ולגבעות לאפיקים ולגאות, בואו ושמתו עמי שמחה גדולה, שאני מוחל לעונותיהם של ישראל" ע"כ.

הנה פסוק זה יש בו קרי וכתוב, כתיב 'ולא' אחד בהם וקרינו 'ולו'. ובמדרש (אוצר המדרשים מדרש חסד ויחד עמ' 197): "מים יוצרו ולא אחד בהם. כתיב 'ולא' בא, וקרינו 'לו' בוי, מלמד שברא הקב"ה מכל ימים יום אחד יום הכיפורים לכפרה" ע"כ.

ללמדך שיום הכיפורים שונה בעצם שורש יצירתו מיצירת שאר ימים 'מים יוצרו' בכל ימות השנה בסדר אחד, 'ולא' אחד בהם, שנבדל ביצירה שונה, יצירה עליונה המיוחדת ליום הכיפורים. 'לו' אחד בהם, שנמצא ביצירתו הרחוקה לו יתברך בלבדו יום שכולו רוחניות, ולא בגדר יצירה גשמית כשאר ימים, יום אך וטהור שנמצא מעולמות רוחניים עליונים. לפיכך נדמים אנו ביום זה כמלאכי השרת מלאכי עליון הרוחניים אין בנו אכילה ושתייה כמלאכי השרת, לובשים בגדי לבן כמלאכים, ואף זועקים 'ברוך שם כבוד מלכותו כמותם.

ובשלה"ה הקדוש (מסכת יומא תורה אור, אות קלח) כתב בזה חלה"ק: "זהו לשון תולעת יעקב (סתר יום הכיפורים) יום הכיפורים הוא יום התגלות המאור העליון, שישאר המאורות זורחים משם. הוא סוד העולם הבא שאין בו אכילה ושתייה. לפיכך נצטוונו להתענות בו, לרמוז אל המאור המתגלה ביום ההוא אשר בהתגלותו יופיעו כל מיני צהלה ושמחה וכפרה, כי היום גודם. ולפיכך נקרא יום כפורים, שקמנה כל מיני לכוף ומעבירו מלפניו (זהו ח"ב פהג). כענין שקתוב (ויקרא טו, ל) 'כי ביום הזה יכפר עליכם' וגו'. וסוד הקתוב וכו'. לפיכך צריכין ישראל לנקות את נפשם ביום שהוא דגמת עולם הנשמות, ונקיין הנפש הוא לחזור בתשובה שלמה מדברים שבין אדם למקום ומדברים שבין אדם לחברו, לכנס ביום ההוא נקי מכל חטא ופשע. ומי שאינו מעביר טינא מלבו מדברים אלה ביום זה אין תפלתו מתקבלת" ע"כ.

על זה האור מופלא רום מעלה הזורה ומאיר לנו ביום הכיפורים מיצירת אור הגנון שלעתיד לבוא תקנו לומר בעת כניסת ליל התקדש יום הכיפורים בהתעוררות לב נפש פעמים רבות בהקפת הבימה: "אור זרע לצדיק ולישר לב שמחה" (תהילים צג, א).

סיפר הרה"ק רבי יהודה רבינוביץ זצ"ל ר"מ ישיבת טשעביץ ובעמח"ס 'כרם חמד', על מרן הגאון מהר"ל דיסקין זצוק"ל, מרא דארעא דיישראל. שהיה לו רופא אישי [ד"ר יוליס] אשר היה מטפל בו במסירות. הוא היה עולה לביתו תדיר, לבדוק את מצב בריאותו בהיותו איש חלוש, וסבל מכמה מחלות ל"ע.

ערב אחד כשנכנס הדוקטור לביתו נאה קודש של הרב בעיר העתיקה, תיכף הבחין הרב בחמתו שאין פניו של הרופא כחמול שלשום וכנראה מעיק על ליבו איזו מועקה.

פנה אליו הרב מיד בשאלתו, יאמר נא הרופא החביב, מדוע פניך נפולות היום? ומה מעיק עליך?

הרופא שהתפלל לנכח הבנתו המדויקת של הרב לא הכחיש, ואמר, לא אוכל לכחד לאדוני כי יפה כיוון, והגני טרוד כעת בדאגת העון שבא אל פתחי היום!

ומה טיבו של אותו העון? המשך הרב בשאלתו.

סיפר הרופא שזה היום לפני שעות מספר בעלות המנחה, קיבלתי קריאה דחופה לטיפול בחולה מסוכן מאחינו בני ישראל המתגורר פה בשכונת 'בתי מסחה' שבעיר העתיקה. ובבואי שמה ראיתי מיד את המצב החמור לאשורו, ולא היתה המלאכה קלה כלל ועיקר, ובהיות שנצרכתי לטפל בו זמן מרובה כבר עבר זמן המנחה וירד הערב, ולדאבון לבי לא התפללתי מנחה היום! ועל כך ליבי דואג.

התחייך הרב הקדוש ואמר לרופא הבה נא נעשה עסקת חליפין, תן לי אתה

את הטיפול שטיפלת היום בחולה דגן, ואני אתן לך את תפילת המנחה של שלי... תוכל לבחור לך איזו מנחה שתרצה, אפילו את תפילת המנחה של ערב יום הכיפורים!

הרה"ק רבי אברהם חיים בעל 'אורה לחיים' זצוק"ל, רבה של זלאטשוב היה תלמיד מובהק של הגה"ק רבי משה לייב מסאסוב זצוק"ל.

הקצב של זלאטשוב היה גבר אליהם בור ועם הארץ, ובכל שבוע בעת שחישת הבהמות לכבוד שבת קודש כשהיה מביא את 'שאלותיו' לפני רב העיר, באם לא קיבל תשובה של פסק ברור שהכל כאן גלאת – כשר! היה מחמיץ מאוד את פניו...

הרב הגאון מרא דאתרא לא חת ולא פחד ממראה פניו של אותו קצב, ולא חשש להגיד ולפסוק בכל בהמה ובהמה כפי דת של תורה, וכשנזכר להטריף היה פוסק בנחרצות: טרף! ובמקום שהכשיר רק בדיעבד, או משום הפסד מרובה היה פוסק בבידור: ניש גלאט! [לא חלק], וכך היה חוזר פסק של תורה בכל שאלה כהלכותה. אך הקצב המקומי לא הסכים כל כך עם פסקיו של הרב, אשר נתנו אותותיהם היטב בצמצום הכנסותיו... והוא החל 'לאיים' על הרב שישנה את כל פסקיו לטובתו... אך כמובן כל אימויו לא העילו מאומה, והרב הבהיר בתוקף שאי אפשר לזוז מדין של תורה, אף לא תזוזה קטנה!

בראות הקצב כי כלתה אליו הרעה החל 'לדדוף' את חיי הרב, להציק לו בכל דרך אפשרית הוא ירד לחיי ולחיי בני משפחתו, ועשה להם צרות צרורות. כשראה הרב כי כלתה אליו הרעה מאותו הקצב החליט שעליו להתייעץ על כך עם רבו הקדוש מסאסוב. ואכן בנסיעה שנסע לקבל פני רבו, הציע לפניו את צרתו הגדולה ואת סבלו וסבל בני משפחתו מאותו קצב רע מעללים אשר רחף אותם כל העת.

תשובתו של הרב על כך היתה תמוהה מאוד: אצלי אף יהודי אינו מיותר! [בי מיד איז קיין יוד איז נישט איבערק]. – כך חתם הרב את נשוא שיחה זו, סתם ולא פירש, ובירך את תלמידו לשלום.

הרב הצדיק המרא דאתרא, הגם שלא הבין כלל את תשובת הרב ואת טעמו ואת נימוקו, אבל זאת כן הבין מתוך דבריו שלא לעשות כלום לאותו קצב...

חזר אפוא ר' אברהם חיים זלאטשוב, והמשיך לסבול בדומה מתעלוליו של הקצב צרות יגון ואנחה.

כך חזר הדבר ונשנה כמה פעמים ובכל פעם שהוכיח הרב אצל הרב ואת צרת הקצב מולאטשוב, חזר הרב על אותה תשובה בדיוק: אצלי אף יהודי אינו מיותר!...

יום אחד הגיע אותו קצב בעצמו לפני הרב הקדוש מסאסוב ושאלתו בפיו, הוא שיעור לרבי שהוא הקצב האחרון על האטלז' שבעיירה זלאטשוב, אבל משום מה פרנסתו אינה מבורכת שם, כי לפי דברי הרב המרא דאתרא שם ישנם בהמות טריפות רבות... ולכן ברצונו לעבור אל העיר 'בראדל', שהיא עיר גדולה עם יהודים רבים ואולי שם תתברך יותר פרנסתו.

הרבי נתן את ברכתו למהלך זה, ובירכו בהצלחה בעסקי הבשר של בראדל! ואכן עבר לו אותו קצב לבראדל, ולהגאון רבי אברהם חיים היתה הרווחה הגדולה והשקט והשלום חזר לשרוד בולאטשוב.

אולם לא לעולם חוסן, כעבור כמה שנים הגיע שוב אותו קצב מבראדי לסאסוב, כשבאותה עת היה שם גם רבי אברהם חיים עצמו, והנה הציע הקצב את שאלתו, בהיות שלאחרונה גם בבראדי אין כל כך פרנסה מחמת שגם שם יש רב המטריף את הטריפות... ולפיכך חושב הוא אולי לחזור חזרה אל זלאטשוב עירו מימים ימימה, הסכים עימו הרב הק' מסאסוב ונתן לו את ברכתו בהקמת העסק בחזרה בולאטשוב.

כששמע הרב ר' אברהם חיים מתשובתו של הרב לאותו קצב רע מעללים ונתן את ברכתו להתחזר זלאטשוב חשש מאוד שמה ימשיך עתה לרדוף אותו כדרכו, ומידר להיכנס אל הרב בדאגת ליבו והחל בוכה לפניו, הלא זה הקצב שידד לחיי והציק לי ולבני ביתי תמיד, ומדוע בירכו הרב על חזרתו לעירנו?

אך מה מאוד הופתע לנוכח תשובתו החזרת ונשנית של הרב גם הפעם באותו משפט בדיוק: אצלי אף יהודי אינו מיותר!... אולם הפעם הוסיף הרב בלשון שפתי קדשו עוד כמה מילים: און זו וועסט נאך דארפען צוקמען צו עהם! [ואתה עוד תצטרך אליהם]... – סתם ולא פירש.

קיבל אפוא הרב את גזירת רבו, חזר לכהונת רבנותו בולאטשוב, ויחד עימו חזר גם אותו קצב בישא חזר למלאכתו וחזר להצקותיו, כמעשהו בראשון כן מעשהו בשני, ורדף ומציק מיסר ומקלל...

אותה תקופה היתה עת צרה ליעקב, בגזירה הקשה שניחתה על עם בני ישראל בכל רחבי רוסיה, הלא היא 'גזירת | הפשע בעבוד הבא |

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

'כל מה שטרח לא טרח אלא בטבילי'

במהלך השבוע יש לי בבית עלונים של טיב הקהילה בשפות שונות, ובערב שבת קודש אני לוקח את העלונים שנותרו בבית, ומוריד אותם לבית הכנסת זיכרון משה שם הביקוש תמיד גובר על ההיצע.

מכיוון שמדובר בימי בין הזמנים והתנועה בבית הייתה דלה יותר, ראיתי שנשארו עלונים רבים, והחלטתי באחת לקחת כבר ביום חמישי בשבת את העלונים לזיכרון משה, כדי שאנשים רבים יותר יוכלו להינות מהעלון ולא יישאר כמות גדולה כאבן שאין לה הופכין.

בדרכי לזיכרון משה פגש בי יהודי חביב שבדיוק סיים שיחה עם אדם אחר וביקש ממני עלון. בעודי מושיט לו את העלון הוא החל לספר לי כמה התחזקות יש לו שנים רבות מהעלון הזה, ובזכות העלון הוא שינה את כל אורחות חייו החל מלקבל שבת מוקדם ועוד מצוות רבות שהתחזק בהם, ובדיוק השבוע הוא בנופש בריחוק מהבית ולא ידע היכן ישיג את העלון שזה העונג שבת שלו.

שמחתי לשמוע והשבתי לו כדלהלן: "ראה גם ראה עד כמה אתה חביב אצל הקב"ה כבן יחיד של ממש. הקב"ה הכניס בליבי ללכת להתפלל מנחה מוקדם מהרגלי, ובדרך למנחה הכניס לי הקב"ה לראש לקחת עלונים היום במקום מחר, ומחמת היציאה הלא מתוכננת למנחה לקחתי את העלונים ללא שקיית. והכל בשביל יהודי אחד, כדי שאתה תפגוש אותי ותזוהה את העלונים בידי, שאם היו העלונים בשקית לא היית מזהה את העלון. ומה גם שיהודי אחר עיכב אותך בשיחה עד שאני הגעתי. והכל כדי שיהיה לך את העלון שאתה רוצה לכבוד שבת!!!"

היהודי שמח שמחה גדולה ונפרדנו כל אחד לדרכו.

אבל האמת היא שהקב"ה דואג לכל אחד ואחד מאתנו בהשגחה פרטית בכל יום ובכל רגע, וכמה צער יש לשכינה הקדושה שבמקום לעצור, להתרגש ולהגיד תודה אבא שבשמים על החסדים שלך, האדם עוד מוצא על מה להתלונן!!! וכמו שאני תמיד אומר, מידה טובה מרובה פי חמש מאות פעמים, כמה נחת יש לשכינה הקדושה כשמזידים לו ומכירים בטובות שהקב"ה מרעיף עלינו!!!

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזנן לשלוח אל ר' שפתה סטואלס נפקס: 15326517922 או ל: o.y.wines@gmail.com

היום תקבל ברחמים וברצון את תפילתנו

לקראת ימי הרחמים והרצון, ניתן יהיה שוב להשיג

ספר תהילים זה, הינו אוצר יקר מאוד ממשנתו של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א ובו מדורים מגוונים השווים לכל נפש אשר כל אחד ימצא בו אות נפש, ללמוד התהילים וללמוד מהתהילים

טיב התהילות

ביאור בשפה ברורה ונעימה על כל תיבה ופסוק

טיב המוסר

פרקי מוסר והדרכה בעבודת ה' לאורם של רבותינו המפרשים

טיב הפנינים

אוצרות ופנינים דרך דרוש ורמז

החוסרת חייה לך החוסרת של סבן טיב: 0733-22-76-09 << טלפון אחד והספר יצא לך עתה דמי משלוח >>

ברום מחשבות קדשו בשגב היום הקדוש הפורש את כנפיו על פני תבל.

והנה לפתע פגש בו בדרכו איש כפרי פשוט ועם הארץ, אשר שמח מאוד לפגישתו עם הרב הנכבד, לדעתו היה זה זמן מצויין 'לתפוס' שיחה עם הרב... שכן את 'סעודה המפסקת' כבר סיימו, ועד 'כל נדרי' יש עוד מעט זמן... הוא פנה אל הרב בשמחה ואמר: 'אגוז יאהר רבי! שמח אני מאוד לפגוש את הרב כי לאחרונה נצרכת לעצתו ולא עלתה בידי לבוא אל הרב. הנה לאחרונה מסרבות העינים שברפת לאכול מן התבן, וכאשר אינן אוכלות כראוי הרי הינן הולכות ומצטמקות מיום ליום!

הצדיק רבי רפאל, הקשיב לדבריו בנחת ובארץ רות הוא נעמד עימו יחידו כמי שיש לו עתה זמן רב... התייחס ברצינות לשאלתו והחל לייצג פתרונים: דומני שמן הראוי לערב קצת יותר מים בתבן ובקש, אולי גם לערב להם מעט 'קאשע' [דייסה] עם התבן, הרי את הקאשע בוודאי יאהבו העינים, וכך כשיתקרבו לאכול מן הקאשע ממילא כבר יסעדו את ליבם גם מן התבן!

היהודי שמח מאוד על העצה הנבונה, והודה לדבי בכל לב על שהציל את העינים שלו. התלמידים שהתלוו עם הרב בדרכו היו מלאים התפעלות מן הצורה והאופן שהתייחס הרב לאותו כפרי ושאלותיו, כאשר בעצמם נוכחו במדרגת הדבקות העצומה שהיה רבם נתון באותה עת וכיצד זה הוריד את עצמו עד מדרגה התחתונה להתקשר עם היהודי בענייני עינים ותבן...

כשהמשיכו בדרכם פתח הרב ואמר: הנה באיגרת הרמב"ן ז"ל המפורסמת, שצריכה תמיד להיות נד לרגלי איש ישראל בכל דרכי התנהגותו עלי אדמות פתח: "תתנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת, לכל אדם, ובכל עת!" - כוונת 'לכל אדם' כוללת אף לאיש כפרי פשוט... וכוונת 'בכל עת' כוללת אפילו בערב יום כיפור לפני כל נדרי!

סיפר לי מרן הגאב"ד הגה"צ רבי יצחק טוביה ווייס זצוק"ל בעל 'שערי טוביה', שבעת היותו במדינת הים בארץ אנגליה היה דרכו רב אב"ד לונדון הבירה, ה"ה הגה"צ ר' הענין פאדוזה זצוק"ל.

שנה אחת בעת יושבו עמו, החלו עיניו של הרב זוכה דמעות הגה"צ נחרד וחש לשלום, ושאלו בדאגתו מדוע זוכה הרב? סיפר לי הגאון, שחרופא ציווה עליו לשתות 'שיעורים' ביום הכיפורים, וכיצד אוכל שלא להתענות ביום הקדוש והנורא? שאל הגה"צ את הרב לכמה יהודים ציווה היום הרב לשתות 'שיעורים' ביום הכיפורים משום מצות הרופא? - לכמה עשרות ענה הרב.

המשיך הגה"צ ושאל, אילו באה כעת 'שאלה' כזו כדוגמת שאלתו של הרב לפניו, הרי בוודאי היה מצווה הרב לשתות, ושלא להמרות את פי הרופא!

אכן צדקו דבריו, ענה הרב, אבל מה אעשה שכשהדבר נוגע לי לעצמי הנני נשבר, ולוקח זאת מאוד אל לבי!

והרי דין זה כאותו ענין ששנינו במשנתנו לענין הגשמים היורדים בהג, דתנן התם (סוכה כה): "משלו משל למה הדבר דומה לעבד שבא למוגז כוס לרבו, ושפך לו קיתון על פניו" ע"כ.

ולא זו משם הגה"צ עד שדיבר הרבה על ליבו, וטען לפניו שתכלית עיקר שבעיקרים שאנו רוצים בקיום כל המצוות הלא הוא 'לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו'. וממילא במצב זה יותר תעלה נחת רוח להשם יתברך ממה שלא יצונו הרב וישתה את השיעורים כמצות הרופא, כדי 'לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו'!

גמר חתימה טובה

מתי תענו את הרב הזקן הזה? וכי איש זקן וחלוש כזה יכול להרים שולחן כבד שכזה? בפרט בעומדו בצום ובתענית... הוציאו נא אותו ואת כל עשרת העצורים לחפש, אני הוא שזרקתי את השולחן על ראש החייל! כפי שהנכם רואים בעיניכם אני אדם חזק וגיבור, קצב במלאכת, והנני מודה באשמתו! תיכף באותו היום הובל הקצב אל הגדום, והרב וכל שאר הרבנים נכבדי הקהל יצאו ממוות לחיים טובים וארוכים. או אז הבין ר' אברהם חיים למפרע את דברי הרבי הקדוש על אותו קצב שחזר כל העת ואמר: אצלי אף יהודי אינו מיותר! - עתה היה הכל נהיג ובורו, הרבי ראה ברוח קדשו שיהיה זה תפקידו מיועד להציל את עם בני ישראל בבוא העת, ואף כי סבל ממנו הרב שנים מספר, בסופו של דבר הוא בעצמו היה זה שהציל את הרב ובני קהילתו בהצלחה גדולה, וזכה למות על קידוש השם כרבי עקיבא בשעתו ביום הכיפורים, להצלחתם של עם בני ישראל. ללמדך, שאין לך אדם שאין לו שעת, ואפילו קל שבקלים ואיש פשוט שבישראל נכון לו תפקיד מיוחד שבשבילו נשלח לעולם, ואין שום איש בישראל שיכול למלאות תפקיד זה, שכן אף יהודי אינו מיותר! ובכך זכה שנגמר עליו באותו יום הכיפורים להביאו אל תיקון נפשו ונשמתו, ותכלית ביאתו לזה העולם להצלת עדת הקודש.

זכרנו מימי בחרות, בעת שלמדתי אצל מורי ורבי מורנו הגה"צ רבי נטע פריינד זצ"ל, שסיפר לפנינו בשיחה אחת שמסר לקראת היום הקדוש, מעשה ברה"ק רבי רפאל מבערשיד זצוק"ל, תלמידו הנאמן וממשיך דרכו של הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זצוק"ל, שהיה כידוע מוסר נפשו מאוד על מידת האמת, וכל הנהגותיו וכל פעולותיו בצדק ובמשפט קו הושר. פעם בערב יום הכיפורים, בעת שעשה את דרכו מביתו אל בית הכנסת לחפילת כל נדרי, ותארו כפני מלאך אלקים במלבושי לבן מהודרים ופניו זוהרים בוהר עליון, היה מהלך בדבקות עצומה

הקנטוניסטיים, בהיות הקוזקים האכזריים מגיעים בפתאום אל תוככי קהילות הקדוש וחוטפים את הילדים הקטנים מחיק אימותיהם היישר אל הצבא הרוסי לעשרים וחמש שנות עבדות קשה ונוראה לגוף נפש ולנשמת רחמנא ליצלן.

והנה חודשים ספורים לאחר שחזר אותו קצב לזלאטשוב, הופיעו יום אחד אותם חיילים בחיפושם אחר ילדי העיר, תיכף ומיד 'נעלמו' להם כל הילדים כולם כשהם נסים על נפשם ומתחבאים בכל מקומות המסתור שהוכנו מראש בדיוק לרגעים אלו...

החיילים חיפשו וחיפשו ולאחר שלא מצאו ולא כולם התמלאו בחמת זעם ואיימו 'לנקום' בעיר כזו שאין בה אף תל ילד אחד...

אך בטרם צאתם מן העיר, הגיח לפניהם רשע 'מוסר' אחד, ולחש באזניהם שאם ברצונם 'לתפוס' כאן את כל הילדים בבת אחת, כדאי שיפתיעו את היהודים ביום הכיפורים! שכן בזה היום מכונסים כל בני העיר ביחד עם ילדיהם בבית הכנסת הגדול בתפילותיהם וכשיפתיעו אותם בהגיעם בחייל גדול היישר אל בית הכנסת יוכלו להפוס בבת אחת את כל הילדים יחדיו!

הקוזקים הרשעים שמעו וקיבלו, ואכן בעיצומו של יום הגדול והנורא יום הכיפורים התנפלו לפתע פלוגה שלמה של חיילים ופרצו פנימה אל תוך בית הכנסת הגדול, שם עמדו כל היהודים לובשי לבן עטופים בטליותיהם ומחזוריהם בידיהם.

בהלה גדולה נעשתה בבית הכנסת, ברעש גדול החלו החיילים בהכרזותיהם אף אחד לא יזוז ממקומו! כל הילדים לגשת למרכז בית הכנסת!

יהודי המקום לא אמרו נושא, והחליטו לצאת למאבק קשה כנגד אותם חיילים כדי להציל את בניהם מן הגזירה הנוראה.

ברגע אחד נעשה בית הכנסת כבוקה ומבולקת, כסאות ושולחנות נזרקו מכל מקום לעבר החיילים הקוזקים והם בחמתם היכו את כולם מכות קשות ונאמנות. הסטנדרים [עמודי התפילה] שבבית הכנסת גם הם הועפו ביעף היישר על ראשי החוטפים. ובסיומו של אותו מאבק קשה יצא חייל אחד פצוע קשה משולחן כבד שנוזק לעברו...

מעשה חמור שכזה להכות כך את חיילי הצאר, ואף לפצוע קשה את אחד מהם, הספיק כבדי להתסיס את כל המחוז כולו... עד מדרה הגיעו זלאטשוב מאות חיילים וקצינים רמי דרג כדי 'לחקור' את האירוע הקשה.

המפקד העליון של המחוז הוציא פקודה נחרצת להביא לפניו את האיש שזרק את השולחן הכבד על ראש החייל הפצוע משום שאחת דינו להמית!

היהודים מצידם לא הסגירו בשום אופן את האיש האשם ולפיכך הורו השופטים לאסור עשרה אנשים מנכבדי הקהל, ובראשם את רב העיר הגאון ר' אברהם חיים וחרצו את משפטם באיום ברוח, שבאם תוך שלושת ימים אין מסגירים לידם את האיש האשם הרי הם מוציאים מיד להורג את כל עשרת היהודים העצורים ביחד עם הרב הגדול מרא דאדרא!

פחד גדול נפל על כל בני העיר, כולם התהלכו שפופים ונבוכים כשהם מתפללים ובוכים לפני אב הרחמים לביטול הגזירה הנוראה שניחתה עליהם בעיצומו של יום הכיפורים.

והנה לפתע התעורר הזיק היהודי והנקודה הפנימית בליבו של אותו קצב, רוח טהרה התעוררה בו בעקבות התפילות הנוראות של יום הכיפורים, וכראותו את גדל הצרה של יהודי העיר ושל הרב הזקן ושאר הדיינים והרבנים החליט למסור את נפשו ולהציל את עם בני ישראל.

הוא הופיע בפני המפקד העליון והקצינים ואמר בקול גדול, עד

מזקד הזמנות ספרים של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א קו הזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09

היום הקדוש, מעשה ברה"ק רבי רפאל מבערשיד זצוק"ל, תלמידו הנאמן וממשיך דרכו של הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זצוק"ל, שהיה כידוע מוסר נפשו מאוד על מידת האמת, וכל הנהגותיו וכל פעולותיו בצדק ובמשפט קו הושר.

י"ל ע"י קהילת שבת בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגזוויך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173